

UIT DE ILIAS

VAN

HOMEROS

BOEK VII

**De strijd van Hektor en Aias
Het opnemen der doden**

becommentarieerd door drs. J.H. van Hal april 2022

ὡς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο¹ φαίδιμος Ἴκτωρ,
τῷ δ' ἄμ' Ἀλέξανδρος κί² ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
ἀμφότεροι μέμασαν³ πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
ὡς δὲ θεὸς ναύτησιν ἐελδομένοισιν⁴ ἔδωκεν
οὔρον⁵, ἐπεὶ κε κάμωσιν⁶ ἐϋξέστης ἐλάτησι⁷ 5
πόντον ἐλαύνοντες⁸, καμάτῳ⁹ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται,
ὡς ἄρα τῷ Τρώεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
ἐνθ' ἐλέτην ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηιθόοιο ἄνακτος
Ἄρρη¹⁰ ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν κορυνήτης¹¹
γείνατ'¹² Ἀρηιθόος καὶ Φυλομέδουσα βοῶπις¹³. 10
Ἴκτωρ δ' Ἡϊονῆα βάλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι
αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης¹⁴ εὐχάλκου, λύντο¹⁵ δὲ γυῖα.
Γλαῦκος δ' Ἴππολόχοιο πάϊς Λυκίων ἀγός¹⁶ ἀνδρῶν
Ἰφίνοον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην¹⁷
Δεξιὰδην ἵππων ἐπιάλμενον¹⁸ ὠκείων 15
ῥάμον¹⁹, ὃ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις²⁰ πέσε, λύντο δὲ γυῖα.
τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργεῖους ὀλέκοντας²¹ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
βῆ ῥα κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα
Ἴλιον εἰς ἱερὴν· τῇ δ' ἀντίος ὄρνυτ' Ἀπόλλων 20
Περγάμου²² ἐκκατιδῶν, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην·
ἀλλήλοισι δὲ τῷ γε συναντέσθην¹ παρὰ φηγῶ².

¹ ἐκσεύομαι wegsnellem
² κίνουμαι, aor. ἔκινον komen
³ μέμονα verlangen; perf. met praesensbetekenis; pl.pf. 3e pl. μέμασαν
⁴ ἔλδομαι hopen
⁵ οὔρος ὁ (gunstige) wind
⁶ κάμνω moe worden, zich afmatten
⁷ ἐλάτη ἡ (dennehouten) roeispaan
⁸ ἐλαύνω slaan
⁹ κάματος ὁ vermoeidheid
¹⁰ Arnè, stad in Boiotia op het eiland Gla in het meer van Kopais; het ca. 250 km² grote karstmeer, gevoed door de (Boeotische) Kephisus, was gelegen in het noordwesten van Boiotia, en werd tussen 1883 en 1892 grotendeels drooggelegd en ingepolderd. De waterstand van het Kopais-meer, dat slechts een ondergrondse afwatering naar de Golf van Euboeia bezat, wisselde zeer sterk. Reeds in het Neolithicum en de bronstijd waren de vruchtbare oevers dicht bewoond. Het Kopaismeer was beroemd om zijn lekkere paling, die veel naar Athene werd geëxporteerd. De vlakte waar het meer zich ooit bevond, wordt nog steeds - naar haar antieke naam - Kopaída genoemd.
¹¹ κορυνήτης ὁ knotsdrager
¹² γείνατο aor. tr. van γίγνομαι: op de wereld zetten
¹³ βοῶπις koeogig; vooral epitheton ornans van Hera
¹⁴ στεφάνη ἡ helmrand
¹⁵ athematische aor.
¹⁶ ἀγός ὁ aanvoerder
¹⁷ ὑσμίνη ἡ strijdgewoel
¹⁸ ἐφάλλομαι + gen. springen op
¹⁹ ῥάμος ὁ schouder
²⁰ χαμάδις op de grond
²¹ ὀλέκω vernietigen, doden
²² Πέργαμος de burcht van Troje; Apollo had zich hier neergelaten

τὴν πρότερος προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
 ‘τίπτε σὺ δ’ αὖ μεμαυῖα³ Διὸς θύγατερ μεγάλοιο
 ἦλθες ἀπ’ Οὐλύμπιοι, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν; 25
 ἦ⁴ ἴνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἑτεραλκέα⁵ νίκην
 δῶς; ἐπεὶ οὐ τι Τρῶας ἀπολλυμένους ἐλεαίρεις.
 ἀλλ’ εἴ μοι τι πίθιοι, τό κεν πολὺ κέρδιον εἶη·
 νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα
 σήμερον⁶· ὕστερον αὖτε μαχήσονται εἰς ὃ κε τέκμωρ⁷ 30
 Ἰλίου εὐρῶσιν, ἐπεὶ ὡς φίλον ἔπλετο θυμῶ
 ὑμῖν ἀθανάτησι, διαπραθέειν⁸ τόδε ἄστυ·
 τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 ‘ῶδ’ ἔστω, ἐκάεργε· τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτῇ
 ἦλθον ἀπ’ Οὐλύμπιοι μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς. 35
 ἀλλ’ ἄγε πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν;
 τὴν δ’ αὖτε προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
 ‘Ἔκτορος ὄρωμεν⁹ κρατερὸν μένος ἵπποδάμοιο,
 ἦν τινὰ που Δαναῶν προκαλέσσειται οἰόθεν¹⁰ οἷος
 ἀντίβιον¹¹ μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι, 40
 οἱ δέ κ’ ἀγασσάμενοι¹² χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 οἷον ἐπόρσειαν¹³ πολεμίζειν Ἔκτορι δίω·
 ὡς ἔφατ’, οὐδ’ ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 τῶν δ’ Ἐλενος Πριάμοιο φίλος παῖς σύνθετο¹⁴ θυμῶ
 βουλήν, ἣ ῥα θεοῖσιν ἐφῆνδανε¹⁵ μητιόωσι¹⁶. 45
 στῆ δὲ παρ’ Ἔκτορ’ ἰὼν καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 ‘Ἔκτορ υἱὲ Πριάμοιο Διὶ μῆτιν¹⁷ ἀτάλαντε¹⁸,
 ἦ ῥά νύ μοι τι πίθιοι, κασίγνητος δέ τοί εἰμι·
 ἄλλους μὲν κάθισον¹⁹ Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
 αὐτὸς δὲ προκαλέσσει Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος 50
 ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
 οὐ γὰρ πῶ τοι μοῖρα²⁰ θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν¹.

¹ συνάντομαι	ontmoeten
² φηγός ἢ	eik
³ μέμονα μεμαῶς μεμαυῖα	verlangen, zich haasten
⁴ ἦ;	zeker, soms?
⁵ ἑτεραλκής	een ommekeer teweeg brengend
⁶ σήμερον	vandaag
⁷ τέκμωρ τό	teken, eind
⁸ διαπέρθω, <i>sg.</i> διέπραθον	geheel vernietigen
⁹ ὄρνωμι	sturen, aansporen
¹⁰ οἰόθεν οἷος	geheel alleen
¹¹ αντίβιον	aanvallend, van man tot man
¹² ἄγαμαι	zich verbazen, vertoornd zijn
¹³ ἐπόρνωμι	eropaf sturen, aansporen
¹⁴ συντίθεμαι	horen
¹⁵ ἐφάνδανω + <i>dat.</i>	behagen aan
¹⁶ μητιάω	overwegen, bedenken, besluiten
¹⁷ μῆτις ἢ	schranderheid
¹⁸ ἀτάλαντος + <i>dat.</i>	opwegend tegen
¹⁹ καθίζω	doen zitten
²⁰ μοῖρα ἢ	beschoren lot

ὥς γὰρ ἐγὼ ὄπ' ² ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων·
ὥς ἔφαθ', Ἴκτωρ δ' αὖτε χάρη μέγα μῦθον ἀκούσας,
καί ³ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν Τρώων ἀνέεργε ⁴ φάλαγγας ⁵, 55
μέσσου δουρὸς ἐλών ⁶· οἷ δ' ἰδρύνθησαν ⁷ ἅπαντες.
κὰδ δ' Ἀγαμέμνων εἶσεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς·
κὰδ δ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἐζέσθην ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσι ⁸
φηγῶ ἔφ' ὑψηλῆ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο 60
ἀνδράσι τερπόμενοι ⁹· τῶν δὲ στίχες ¹⁰ εἶτα ¹¹ πυκναὶ ¹²
ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι ¹³.
οἷη δὲ Ζεφύροιο ¹⁴ ἐχεύατο πόντον ἐπι ¹⁵ φρίξ ¹⁶
ὄρτυμένιο νέον ¹⁷, μελάνει ¹⁸ δέ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς,
τοῖαι ἄρα στίχες εἶατ' Ἀχαιῶν τε Τρώων τε 65
ἐν πεδίῳ· Ἴκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε·
'κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
ὄρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος ¹⁹ οὐκ ἐτέλεσεν,
ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρεται ²⁰ ἀμφοτέροισιν 70
εἰς ὃ κεν ἢ ὑμεῖς Τροίην εὐπυργον ἔλητε
ἢ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμείετε ποντοπόροισιν.
ὕμῃν δ' ἐν ²¹ γὰρ ἔασιν ²² ἀριστῆες Παναχαιῶν·
τῶν νῦν ὄν τινα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει
δεῦρ' ἴτω ἐκ πάντων πρόμος ²³ ἔμμεναι Ἴκτορι δίω. 75
ᾧδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ²⁴ ἐπιμάρτυρος ²⁵ ἔστω·
εἰ μὲν κεν ἐμὲ κεῖνος ἔλη ταναήκει ²⁶ χαλκῷ,

¹ ἐφέπω	vinden, bereiken
² ὄψ	stem, woord(en)
³ <i>Vergelijk Ilias III.76-78.</i>	
⁴ ἀνέεργω	terugdringen
⁵ φάλαγξ ἢ	schaar
⁶ αἴρω	nemen; <i>hier met gen. zoals bij verba van aanraken en missen</i>
⁷ ἰδρύω	doen zitten
⁸ αἰγυπιός	valk, sperwer, lammergier
⁹ τέρπομαι	behagen vinden in, zich verzadigen, zich verheugen
¹⁰ στίξ ἢ	rij
¹¹ ἦμαι	zitten; <i>hier imperf.</i>
¹² πυκνός	dichtopeen
¹³ φρίσσω	ruig zijn
¹⁴ <i>gen. separativus</i>	
¹⁵ <i>in postpositie</i>	
¹⁶ φρίξ ἢ	rimpeling
¹⁷ νέον	nog maar net
¹⁸ μελάνω	donker zijn
¹⁹ ὑψίζυγος	hoogtronend
²⁰ τεκμαίρομαι	besluiten
²¹ <i>postpositie</i>	
²² = εἰσίν	
²³ πρόμος	voorvechter; πρόμος ἔμμεναι + dat. - strijden met
²⁴ ἄμμ' = ἡμῖν	
²⁵ ἐπιμάρτυρος	getuige bij/van
²⁶ ταναήκης	met spitse punt

τεύχεα συλήσας¹ φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
 σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι² πάλιν, ὄφρα πυρός με
 Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι³ θανόντα. 80
 εἰ δέ κ' ἐγὼ τὸν ἔλω, δῶη δέ μοι εὖχος⁴ Ἀπόλλων,
 τεύχεα σύλησας οἴσω προτὶ Ἴλιον ἱρήν,
 καὶ κρεμόω⁵ προτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἐκάτοιο,
 τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας ἐϋσσελμούς⁶ ἀποδώσω,
 ὄφρα ἐ ταρχύσωσι⁷ κάρη⁸ κομόωντες⁹ Ἀχαιοί,
 σῆμά¹⁰ τέ οἱ χεύουσιν ἐπὶ πλατεῖ¹¹ Ἑλλησπόντῳ. 85
 καὶ ποτέ τις εἵπησι¹² καὶ ὀψιγόνων¹³ ἀνθρώπων
 νηῖ πολυκλήϊδι¹⁴ πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
 ἄνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,
 ὃν ποτ' ἀριστεύοντα¹⁵ κατέκτανε φαίδιμος Ἔκτωρ. 90
 ὡς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ' ἐμὸν κλέος¹⁶ οὐ ποτ' ὀλεῖται¹⁷.
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν¹⁸ ἐγένοντο σιωπῆ·
 αἴδεσθεν¹⁹ μὲν ἀνήνασθαι²⁰, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι²¹.
 ὀψέ²² δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο καὶ μετέειπε
 νείκει²³ ὄνειδίζων²⁴, μέγα δὲ στεναχίζετο θυμῷ· 95
 ὦ μοι ἀπειλητῆρες²⁵ Ἀχαιῖδες²⁶ οὐκέτ' Ἀχαιοί·
 ἦ μὲν δὴ λώβη²⁷ τάδε γ' ἔσσειται αἰνόθεν αἰνώως²⁸
 εἰ μὴ τις Δαναῶν νῦν Ἔκτορος ἀντίος εἴσιν.
 ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε

¹ συλάω

² *inf. pro imperativo 3^e sg.*

³ λαγχάνω + *gen.* deel doen krijgen aan

⁴ εὖχος τό gebed

⁵ κρεμάννυμι ophangen

⁶ ἐϋσσελμος met goede roeibanken

⁷ ταρχύνω begraven

⁸ κάρη τό hoofd

⁹ κομάω haar dragen

¹⁰ σῆμα τό grafteken

¹¹ πλατύς breed

¹² *Deze conjunctivus staat in los verband met het eerdere ὄφρα en heeft hier zonder de aanwezigheid van κέν de betekenis van een futurum.*

¹³ ὀψίγονος laat geboren, later levend

¹⁴ πολυκλήϊς met veel dollen

¹⁵ ἀριστεύω de beste zijn, zich onderscheiden

¹⁶ κλέος τό roem

¹⁷ ὄλλυμαι verloren gaan

¹⁸ ἀκὴν *adv.* stil

¹⁹ αἴδομαι zich schamen

²⁰ ἀναίνομαι weigeren

²¹ ὑποδέχομαι op zich nemen; *aor. infinitivus*

²² ὀψέ laat, na lange tijd

²³ νείκος τό verwijt

²⁴ ὄνειδίζω verwijten

²⁵ ἀπειλητῆρ ὁ snoever

²⁶ Ἀχαιῖς Griekse vrouw

²⁷ λώβη hoon

²⁸ αἰνόθεν αἰνώως allerverschrikkelijkst

ὦ πόποι ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἰκάνει. ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς	125
ἔσθλος Μυρμιδόνων βουληφόρος ¹ ἠδ' ἀγορητής ² , ὅς ποτέ μ' εἰρόμενος ³ μέγ' ἐγήθεεν ὧ ἐνὶ οἴκῳ πάντων Ἀργείων ἐρέων ⁴ γενεήν τε τόκον ⁵ τε. τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντα ⁶ ὑφ' Ἑκτορι πάντα ἀκούσαι, πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνά χειρας ἀείραι ⁷	130
θυμὸν ἀπὸ μελέων ⁸ δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω. αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον, ἠβῶμ' ⁹ ὡς ὄτ' ἐπ' ὠκυρόω ¹⁰ Κελάδοντι ¹¹ μάχοντο ἀγρόμενοι ¹² Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι ¹³ Φειᾶς ¹⁴ πὰρ τείχεσσι Ἰαρδάνου ¹⁵ ἀμφὶ ῥέεθρα ¹⁶ .	135
τοῖσι δ' Ἐρευθαλίων πρόμος ἴστατο ἰσόθεος φῶς τεύχε' ἔχων ὠμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἀνακτος δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπὶ κλησιν ¹⁷ κορυνήτην ἄνδρες κίκλησκον ¹⁸ καλλίζωνοί ¹⁹ τε γυναῖκες	140
οὔνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο δουρὶ τε μακρῶ, ἀλλὰ σιδηρεῖη κορύνη ῥήγνυσκε ²⁰ φάλαγγας. τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλῳ, οὗ τι κράτει γε, στεινωπῶ ²¹ ἐν ὀδῶ ὄθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον χραισμέ ²² σιδηρεῖη· πρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθάς ²³ δουρὶ μέσον περόνησεν ²⁴ , ὃ δ' ὑπτιος οὔδει ²⁵ ἐρείσθη ²⁶ .	145
τεύχεα δ' ἐξενάριξε, τὰ οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης. καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἔπειτα φόρει μετὰ μῶλον ²⁷ Ἄρης·	

-
- ¹ βουληφόρος raadsman
² ἀγορητής ὁ spreker
³ εἶρομαι vragen
⁴ ἐρέω vragen
⁵ τόκος ὁ nakomelingen
⁶ πτώσσω wegduiken
⁷ = ἀείρειε
⁸ μέλεα τὰ ledematen, lichaam
⁹ ἠβῶω krachtig zijn; *optativus van wens bij ons gevoeld als irreële wens*
¹⁰ ὠκύροος snelstromend
¹¹ de Keladoon, rivier in Elis
¹² ἀγείρομαι, *aor.* ἤγγετο zich verzamelen
¹³ ἐγχεσίμωρος beroemd als speerwerper
¹⁴ *Feia was een havenstad in het zuiden van Elis.*
¹⁵ *De Iardanos een rivier in Elis*
¹⁶ ῥέεθρον τό stroming, bedding
¹⁷ ἐπὶ κλησιν ἢ bijnaam, hier *acc. van inwendig object*
¹⁸ κικλήσκω roepen, noemen
¹⁹ καλλίζωνος met mooie gordel
²⁰ ῥήγνυμι breken; hier met *iteratief element*
²¹ στεινωπός smal
²² χραισμέω, *aor.* ἔχραισμε + 2 *acc.* beschermen tegen
²³ ὑποφθάνω eerder doen
²⁴ περονάω doorboren
²⁵ οὔδας τό grond
²⁶ ἐρείδομαι zich drukken op
²⁷ μῶλος ὁ strijd

αὐτὰρ ἐπεὶ Λυκόοργος ἐνὶ μεγάροισιν ἐγήρα ¹ , δῶκε δ' ἔρευθαλίωσι φίλῳ θεράποντι φορῆναι· τοῦ ὃ γε τεύχε' ἔχων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.	150
οἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον ³ καὶ ἐδείδισαν ⁴ , οὐδέ τις ἔτλη· ἀλλ' ἐμέ θυμὸς ἀνῆκε πολυτλήμων πολεμίζειν θάρσει ⁵ ὧ ⁶ · γενεῆ ⁷ δὲ νεώτατος ἔσκει ⁸ ἀπάντων· καὶ μαχόμεν οἱ ἐγὼ, δῶκεν δέ μοι εὐχος Ἀθήνη. τὸν δὴ μήκιστον ⁹ καὶ κάρτιστον κτάνον ἄνδρα·	155
πολλὸς γάρ τις ¹⁰ ἔκειτο παρήγορος ¹¹ ἔνθα καὶ ἔνθα. εἶθ' ὡς ἠβώοιμι ¹² , βίη δέ μοι ἔμπεδος ¹³ εἴη· τῶ κε τάχ' ἀντήσειε ¹⁴ μάχης κορυθαίολος Ἔκτωρ. ὕμένων δ' οἱ περ ἔασιν ¹⁵ ἀριστῆες Παναχαιῶν οὐδ' ἔπειτα ¹⁶ οἱ προφρονέως μέμαθ' ἔκτορος ἀντίον ἐλθεῖν·	160
ὡς νεϊκέσσω ¹⁸ ὃ γέρων, οἱ δ' ἐννέα πάντες ¹⁹ ἀνέστησαν. ᾧ ²⁰ πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, τῷ δ' ἐπὶ ²¹ Τυδείδης ᾧ ²⁰ κρατερὸς Διομήδης, τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες θοῦριν ²² ἐπιειμένοι ²³ ἀλκὴν, τοῖσι δ' ἐπ' Ἴδομενεὺς καὶ ὀπάων ²⁴ Ἴδομενῆος	165
Μηριόνης ἀτάλαντος Ἐνυάλιω ²⁵ ἀνδρειφόντῃ ²⁶ , τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός, ἄν δὲ Θόας Ἀνδραϊμονίδης καὶ δῖος Ὀδυσσεύς· πάντες ἄρ' οἱ ²⁷ γ' ἔθελον πολεμίζειν Ἔκτορι δίω. τοῖς δ' αὐτίς μετέειπε Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ·	170

¹ γηράσκω

² *overblijfsel van de tijd dat er alleen hoofdzinnen bestonden: (toen) dan echter*

³ τρομέω rillen

⁴ *pl. pf.* 3^e δείδω

⁵ θάρσος τό onverschrokkenheid

⁶ ὄς, ἦ, ὄν zijn, haar eigen

⁷ γενεή ἡ geboorte

⁸ = ἦν

⁹ μήκιστος *superlativus van μακρός*

¹⁰ τις een soort van (reus = πολλός)

¹¹ παρήγορος uitgestrekt

¹² ἠβῶω krachtig zijn; *optativus met metrische rekking; cf. vs. 133*

¹³ ἔμπεδος onwrikbaar

¹⁴ ἀντάω + *gen.* tegemoet gaan naar

¹⁵ = εἰσίν

¹⁶ *sc.* εἰσίν οἱ er zijn er die

¹⁷ μέμονα verlangen, willen, van plan zijn; *zie overgang van 3^e pl. naar 2^e pl.*

¹⁸ νεϊκέω beschimpen, verwijten

¹⁹ πάντες in totaal

²⁰ ὄρνυμαι zich verheffen

²¹ ἐπὶ: *wel in postpositie, maar door het voorafgaande δ' staat het accent niet op de eerste lettergreep; hier = na*

²² θοῦρις onstuimig

²³ ἐπιέννυμι bekleden

²⁴ ὀπάων ὁ dienaar

²⁵ Ἐνυάλιος Ares

²⁶ ἀνδρειφόντης mannen dodend

²⁷ *deiktisch*

'κλήρω¹ νῦν πεπάλασθε² διαμπερές³ ὅς κε λάχῃσιν⁴
 οὗτος γὰρ δὴ ὀνήσει⁵ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοῦς,
 καὶ δ' αὐτὸς ὄν θυμὸν ὀνήσεται αἶ κε φύγησι
 δηῖου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος."

ὡς ἔφαθ', οἳ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο⁶ ἕκαστος, 175
 ἐν δ' ἔβαλον κυνέη⁷ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαο.
 λαοὶ δ' ἠρήσαντο⁸, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον'
 ὦδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν'
 'Ζεῦ πάτερ, ἦ Αἴαντα λαχεῖν⁹, ἦ Τυδέος υἰόν,
 ἦ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρῦσοιο Μυκῆνης.' 180
 ὡς ἄρ' ἔφαν, πάλθεν δὲ Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ,
 ἐκ¹⁰ δ' ἔθορε¹¹ κλῆρος κυνέης ὄν ἄρ' ἤθελον αὐτοῖ
 Αἴαντος· κῆρυξ δὲ φέρων ἄν' ὄμιλον ἀπάντη
 δεῖξ' ἐνδέξια¹² πᾶσιν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
 οἳ δ' οὐ γινώσκοντες ἀπηνήναντο¹³ ἕκαστος. 185
 ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν ἴκανε φέρων ἄν' ὄμιλον ἀπάντη
 ὅς μιν ἐπιγράψας¹⁴ κυνέη βάλε φαίδιμος Αἴας,
 ἦτοι ὑπέσχεθε¹⁵ χεῖρ', ὃ δ' ἄρ' ἔμβαλεν ἄγχι¹⁶ παραστάς,
 γνῶ δὲ κλήρου σῆμα ἰδὼν, γήθησε δὲ θυμῶ.
 τὸν μὲν πὰρ πόδ' ἐὼν χαμάδις βάλε φώνησέν τε· 190
 'ὦ φίλοι ἦτοι κλῆρος ἐμός, χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
 θυμῶ, ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν" Ἐκτορα δῖον.
 ἀλλ' ἄγετ' ὄφρ'¹⁷ ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τεύχεα δύω,
 τόφρ' ὑμεῖς εὐχεσθε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι
 σιγῇ ἐφ' ὑμείων ἵνα μὴ Τρῳέες γε πύθωνται, 195
 ἢ καὶ ἀμφαδίην¹⁸, ἐπεὶ οὐ τίνα δείδιμεν¹⁹ ἔμπης²⁰.
 οὐ γὰρ τίς με βίη γε ἐκῶν²¹ ἀέκοντα δίηται²²
 οὐδέ τι ἰδρεῖη¹, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νήϊδά² γ' οὕτως

¹ κλῆρος scherf, lot

² πάλλομαι, *σορ*, πεπάλασθε schudden, loten

³ διαμπερές ononderbroken, van de eerste tot de laatste

⁴ λαγχάνω door het lot aangewezen worden

⁵ ὀνίνημι verheugen, *med.* zich verheugen

⁶ σημαίνομαι van een teken voorzien

⁷ κυνέη helm

⁸ ἀράομαι bidden

⁹ *aci van wens*

¹⁰ ἐκ *in tmesis met daarvan afhankelijk de gen. separativus κυνέης*

¹¹ θρώσκω, *σορ*, ἔθορον springen

¹² ἐνδέξια *adv.* rechtsom; *als gunstig ervaren*

¹³ ἀπαναίνομαι weigeren, afwijzen

¹⁴ ἐπιγράφω krassen op

¹⁵ ὑπέχω, *σορ*, ὑπέσχεθε eronder houden

¹⁶ ἄγχι dichtbij

¹⁷ ὄφρα ... τόφρα ... zolang als ..., zolang ...

¹⁸ ἀμφαδίην openlijk

¹⁹ *perf. met praesensbetekenis*

²⁰ ἔμπης toch

²¹ ἐκῶν vrijwillig, ook al wil hij het

²² δίομαι verdrijven; *hier futuralis zonder ké(v)*

ἔλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε τραφέμεν τε. ¹	
ὥς ἔφαθ', οἳ δ' εὐχοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·	200
ᾧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·	
Ἴδεν ἄτερ Ἰδηθεν ³ μεδέων κύδιστε μέγιστε,	
δὸς νίκην Αἴαντι καὶ ἀγλαὸν εὐχος ἀρέσθαι ⁴	
εἰ δὲ καὶ Ἴκτορά περ φιλέεις καὶ κήδεαι αὐτοῦ,	
ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κῦδος ⁵ ὄπασσον ⁶ .	205
ὥς ἄρ' ἔφαν, Αἴας δὲ κορύσσετο ⁷ νώροπι ⁸ χαλκῶ.	
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα περὶ χροῖ ἔσσατο ⁹ τεύχεα,	
σευάτ' ἔπειθ' οἴός τε πελώριος ¹⁰ ἔρχεται Ἄρης,	
ὅς τ' εἶσιν πόλεμονδὲ μετ' ἀνέρας οὐς τε ¹¹ Κρονίων	
θυμοβόρου ¹² ἔριδος μένει ξυνέηκε μάχεσθαι.	210
τοῖος ἄρ' Αἴας ὤρτο πελώριος ἔρκος ¹³ Ἀχαιῶν	
μειδιῶν ¹⁴ βλοσυροῖσι ¹⁵ προσώπασσι ¹⁶ νέρθε δὲ ποσσὶν	
ἦϊε μακρὰ βιβιάς ¹⁷ , κραδάων ¹⁸ δολιχόσκιον ἔγχος.	
τὸν δὲ καὶ Ἀργεῖοι μὲν ἐγήθειον εἰσορόωντες,	
Τρῶας δὲ τρόμος ¹⁹ αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,	215
Ἴκτορί τ' αὐτῶ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασεν ²⁰ .	
ἀλλ' οὐ πως ἔτι εἶχεν ²¹ ὑποτρέσαι ²² οὐδ' ἀναδύναί ²³	
ἄψ λαῶν ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ προκαλέσσατο χάρμη ²⁴ .	
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ²⁵ ἠὔτε ²⁶ πύργον	
χάλκεον ἑπταβόειον ²⁷ , ὃ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων	220
σκυτοτόμων ¹ ὄχ ² ἄριστος ὕλη ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων,	

¹ ἰδρεῖη ἢ bedrevenheid

² νῆις onervaren

³ *het separatieve -θεν als genitivus*

⁴ ἄρνημαι verwerven

⁵ κῦδος τό roem

⁶ ὀπάζω verlenen

⁷ κορύσσομαι zich rusten

⁸ νώροψ glanzend

⁹ ἐννυμι kleden

¹⁰ πελώριος reusachtig

¹¹ *τε hier verbonden met relativum als overblijfsel uit de tijd dat het relativum nog een aanwijzend voornaamwoord was en τε twee hoofdzinnen aan elkaar koppelde*

¹² θυμοβόρος dodelijk; het hart etend

¹³ ἔρκος τό wal; *praedicatief*

¹⁴ μειδιάω glimlachen

¹⁵ βλοσυρός schrikwekkend

¹⁶ προσώπασσα τά gelaat

¹⁷ βιβιάω, βιβιάς stappen nemen

¹⁸ κραδάω zwaaien

¹⁹ τρόμος ὁ rilling

²⁰ πατάσσω kloppen

²¹ ἔχω + *inf.* weten, kunnen

²² ὑποτρέω terugdeinzen

²³ ἀναδύομαι opduiken

²⁴ χάρμη ἢ strijd

²⁵ σάκος schild

²⁶ ἠὔτε evenals

²⁷ ἑπταβόειος met zeven lagen runderhuid

ὅς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον ³ ἑπταβόειον ταύρων ζατρεφῆων ⁴ , ἐπὶ δ' ὄγδοον ⁵ ἤλασε ⁶ χαλκόν. τὸ πρόσθε στέρνοιο ⁷ φέρων Τελαμώνιος Αἴας στῆ ῥα μάλ' Ἔκτορος ἐγγύς, ἀπειλήσας ⁸ δὲ προσηύδα·	225
Ἔκτορ, νῦν μὲν δὴ σάφα ⁹ εἴσεται ¹⁰ οἰόθεν οἷος ¹¹ οἷοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασι ¹² καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα ¹³ θυμολέοντα. ἀλλ' ὃ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ¹⁴ ποντοπόροισι κεῖτ' ¹⁵ ἀπομηνίσας ¹⁶ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·	230
ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι οἷ ¹⁷ ἂν σέθεν ¹⁸ ἀντιάσαιμεν ¹⁹ καὶ πολέες· ἀλλ' ἄρχε μάχης ἡδὲ πτολέμοιο. τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ· Ἄϊαν διογενὲς Τελαμώνιε κοίρανε λαῶν, μή τί μευ ἤυτε παιδὸς ἀφαυροῦ ²⁰ πειρητίζε ²¹	235
ἡ ἐγυναικός, ἢ οὐκ οἶδεν πολεμηῖα ἔργα. αὐτὰρ ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας τ' ἀνδροκτασίας τε· οἶδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι ²² βῶν ²³ ἀζαλέην ²⁴ , τὸ μοι ἔστι ταλαύρινον ²⁵ πολεμίζειν· οἶδα δ' ἐπαΐξαι ²⁶ μόθον ²⁷ ἵππων ὠκειάων·	240
οἶδα δ' ἐνὶ σταδίῃ ²⁸ δηῖω ²⁹ μέλπεσθαι ³⁰ Ἀρηϊ. ἀλλ' οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν τοιοῦτον ἔοντα	

¹ σκυτοτόμων	leersnijder
² ὄχα	verreweg
³ αἰόλος	flikkerend
⁴ ζατρεφῆς	goed gevoede
⁵ ὄγδοος	achtste
⁶ ἐλάυνω	aanbrengen
⁷ στέρνον τό	borst
⁸ ἀπειλέω	bedreigen
⁹ σάφα	duidelijk
¹⁰ οἶδα, εἴσομαι	<i>fut. met ingressieve betekenis overgeërfd van de aoristos</i>
¹¹ οἰόθεν οἷος	helemaal in je eentje
¹² μέτειμι + <i>dat.</i>	verkeren onder
¹³ ῥηξήνωρ	mannen brekend
¹⁴ κορωνίς	gekromd
¹⁵ = κεῖται	
¹⁶ ἀπομηνίζω + <i>dat.</i>	toornig zijn op
¹⁷ <i>relativum met consecutieve betekenis:</i> (zo)dat wij	
¹⁸ = σοῦ	
¹⁹ ἀντιάω + <i>gen.</i>	tegemoet treden aan
²⁰ ἀφαιρός	zwak
²¹ πειρητίζω + <i>gen.</i>	beproeven, op de proef stellen
²² νωμάω	bewegen
²³ βοῦς ἢ	koe; <i>metonymia</i> : schild
²⁴ ἀζαλέος	droog
²⁵ ταλαύρινος	schilddragend
²⁶ ἐπαίσσω	afsnellen op
²⁷ μόθος ὁ	strijdgewoel
²⁸ ἐνὶ σταδίῃ	in de strijd van nabij
²⁹ δήιος	dodend
³⁰ μέλπομαι + <i>dat.</i>	dansen ter ere van

λάθρη ¹ όπιτεύσας ² , άλλ' άμφαδόν, αί κε τύχωμι ³ . ή ⁴ ρά, και άμπεπαλών ⁵ προΐει δολιχόσκιον έγγχος, και βάλεν Αΐαντος δεινόν σάκος έπταβόειον άκρότατον ⁶ κατά χαλκόν, ός όγδοος ήεν έπ' αύτω. 245
έξ δέ δια πτύχας ⁷ ήλθε δαΐζων ⁸ χαλκός άτειρή ⁹ , έν τή δ' έβδομάτη ρίνω ¹⁰ σχέτο ¹¹ . δεύτερος αύτε Αΐας διογενής προΐει δολιχόσκιον έγγχος, και βάλε Πριαμίδαο κατ' άσπίδα πάντοσ' έΐσην ¹² . 250
δια μέν άσπίδος ήλθε φαεινής όβριμον ¹³ έγγχος, και δια θώρηκος πολυδαιδάλου ήρήρειστο ¹⁴ . άντικρύ ¹⁵ δέ παραι λαπάρην ¹⁶ διάμησε ¹⁷ χιτωνά έγγχος· ό δ' έκλίνθη ¹⁸ και άλεύατο ¹⁹ κήρα μέλαιναν. 255
τώ δ' έκσπασσαμένω ²⁰ δολίχ ²¹ έγγχεα χερσίν άμ' άμφω σύν ρ' έπεσον λείουσιν ²² έοικότες ώμοφάγοισιν ²³ ή συσι κάπροισιν, τών τε σθένος ²⁴ ούκ άλαπαδνόν ²⁵ . Πριαμίδης μέν έπειτα μέσον σάκος ούτασε ²⁶ δουρί, ούδ' έρρηξεν χαλκός, άνεγνάμφθη ²⁷ δέ οι αίχμή ²⁸ . 260
Αΐας δ' άσπίδα νύξεν ²⁹ έπάλμενος ³⁰ . ή δέ διαπρό ³¹ ήλυθεν έγγχείη ³² , στυφέλιξε ³³ δέ μιν μεμαώτα,

¹ λάθρη	in het geheim
² όπιτεύω	loeren op
³ τυγχάνω	raken
⁴ ήμί	spreken
⁵ άναπάλλω	omhoog zwaaien; <i>part. aor. met synkopè en assimilatie</i> άμπεπαλών
⁶ άκρότατος	bovenste (laag)
⁷ πτύξ ή	laag
⁸ δαΐζω	doorboren
⁹ άτειρή	onslijtbaar
¹⁰ ρίνός ή	huid
¹¹ έχομαι	stokken
¹² έΐσος	gelijk, symmetrisch
¹³ όβριμος	geweldig
¹⁴ έρειδω	drukken; <i>med.dringen; pl.perf.</i>
¹⁵ άντικρύ	rechtuit, door en door
¹⁶ λαπάρη	zijde
¹⁷ διαμάω	doorsnijden
¹⁸ κλίνομαι	ter zijde buigen
¹⁹ άλέομαι	vermijden
²⁰ έκσπάω	eruit trekken
²¹ δολιχός	lang
²² = λέουσι	
²³ ώμοφάγος	rauw vlees etend
²⁴ σθένος τό	kracht
²⁵ άλαπαδνός	zwak
²⁶ ούτάζω	stoten tegen
²⁷ άναγνάμπω	buigen
²⁸ αίχμή	lanspunt
²⁹ νύσσω	stoten
³⁰ έφάλλομαι	afspringen op
³¹ διαπρό	dwars er doorheen
³² έγγχείη ή	lans
³³ στυφέλιζω	terugstoten

τμήδην¹ δ' αὐχέν' ἐπῆλθε, μέλαν δ' ἀνεκήκινεν² αἶμα,
 ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε³ μάχης κορυθαίολος Ἴκτωρ,
 ἀλλ' ἀναχασσάμενος⁴ λίθον εἴλετο χειρὶ παχείῃ
 κείμενον ἐν πεδίῳ μέλανα τρηχύν⁵ τε μέγαν τε· 265
 τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον
 μέσσον ἐπομφάλιον⁶· περιήχησεν⁷ δ' ἄρα χαλκός.
 δεύτερος αὖτ' Αἴας πολὺ μείζονα λαῶν⁸ ἀείρας
 ἦκ' ἐπιδινήσας⁹, ἐπέρεισε δὲ ἴν¹⁰ ἀπέλεθρον¹¹,
 εἴσω δ' ἀσπίδ' ἔαξε¹² βαλῶν μυλοειδέϊ¹³ πέτρῳ, 270
 βλάψε δὲ οἱ φίλα γούναθ'· ὃ δ' ὕπτιος¹⁴ ἔξετανύσθη¹⁵
 ἀσπίδι ἐγχιμφθεῖς¹⁶ τὸν δ' αἶψ' ὠρθωσεν Ἀπόλλων.
 καὶ νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδόν¹⁷ οὐτάζοντο,
 εἰ μὴ κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
 ἦλθον, ὃ μὲν Τρώων, ὃ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων, 275
 Ταλθύβιός τε καὶ Ἴδαῖος πεπνυμένω ἄμφω·
 μέσσω¹⁸ δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθον, εἶπέ τε μῦθον
 κῆρυξ Ἴδαῖος πεπνυμένα μῆδεα¹⁹ εἰδώς·
 'μηκέτι ,παῖδε φίλω, πολεμίζετε μηδὲ μάχεσθον·
 ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς, 280
 ἄμφω δ' αἰχμητά· τό γε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.
 νύξ δ' ἦδη τελέθει²⁰ ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι·
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
 'Ἴδαῖ', Ἴκτορα ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι·
 αὐτὸς γὰρ χάρμη προκαλέσσατο πάντας ἀρίστους. 285
 ἀρχέτω· αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι ἦ²¹ περ ἂν οὔτος·'
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἴκτωρ·
 'Αἴαν, ἐπεὶ τοι δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε
 καὶ πινυτήν²², περι¹ δ' ἔγχει Ἀχαιῶν φέρτατός² ἔσσι,

¹ τμήδην	snijpend
² ἀνακηκίω	opborrelen
³ ἀπολήγω + <i>gen.</i>	ophouden met
⁴ ἀναχάζομαι	terugwijken
⁵ τρηχύς	ruw
⁶ ἐπομφάλιος	op de schildknop
⁷ περιηχέω	rondom dreunen
⁸ λαῶς ὁ	steen
⁹ ἐπιδινέω	rondslingeren
¹⁰ ἴς ἢ	kracht
¹¹ ἀπέλεθρος	onmetelijk
¹² ἄγνουμι	breken
¹³ μυλοειδής	gelijk een molensteen
¹⁴ ὕπτιος	achterover
¹⁵ ἔκτανύω	uitstrekken
¹⁶ ἐγχιρίμπτομαι + <i>dat.</i>	zich drukken tegen
¹⁷ αὐτοσχεδόν	van dichtbij
¹⁸ μέσσω + <i>gen.</i>	in het midden van, midden tussen
¹⁹ μῆδος τό	gedachte, plan
²⁰ τελέθω	komen
²¹ ἦ	zoals
²² πινυτή ἢ	verstand

νῦν μὲν παυσώμεσθα μάχης καὶ δηϊοτήτος	290
σήμερον ³ · ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ' εἰς ὃ κε δαίμων	
ἄμμε διακρίνη ⁴ , δῶη δ' ἑτέροισι ⁵ γε νίκην.	
νὺξ δ' ἤδη τελέθει· ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι,	
ὥς σύ τ' εὐφρήνης ⁶ πάντας παρὰ νηυσὶν Ἀχαιοῦς,	295
σοὺς τε μάλιστα ἔτας καὶ ἑταίρους, οἳ τοι ἕασιν·	
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος	
Τρῶας εὐφρανέω καὶ Τρωάδας ἐλκεσιπέπλους,	
αἷ τέ μοι εὐχόμεναι θεῖον δύσονται ἀγῶνα. ⁷	
δῶρα δ' ἄγ' ἀλλήλοισι περικλυτὰ ⁸ δώομεν ἄμφω,	300
ὄφρα τις ὧδ' εἴπησιν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·	
ἤμην ⁹ ἐμαρνάσθην ¹⁰ ἕριδος πέρι θυμοβόροιο,	
ἡδ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ¹¹ ἀρθμήσαντε ¹² ·	
ὥς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον ¹³	
σὺν κολεῶ ¹⁴ τε φέρων καὶ εὐτμήτῳ τελαμῶνι ¹⁵ ·	
Αἴας δὲ ζωστήρα ¹⁶ δίδου φοίνικι φαεινόν.	305
τῷ δὲ διακρινθέντε ¹⁷ ὃ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν	
ἦϊ', ὃ δ' ἐς Τρώων ὄμαδον κίε· τοὶ δὲ χάρησαν,	
ὥς εἶδον ζωὸν τε καὶ ἀρτεμέα ¹⁸ προσιόντα,	
Αἴαντος προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους ¹⁹ ·	
καὶ ῥ' ἦγον προτὶ ἄστυ ἀελπτέοντες σόον εἶναι.	310
Αἴαντ' αὖθ' ἐτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ	
εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκη.	
οἳ δ' ὅτε δὴ κλισίησιν ἐν Ἀτρεΐδαο γέγοντο,	
τοῖσι δὲ βοῦν ἰέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων	
ἄρσενα πενταέτηρον ὑπερμενέϊ ²⁰ Κρονίωνι.	315
τὸν δέρον ²¹ ἀμφὶ θ' ἔπον ²² , καὶ μιν διέχευαν ²³ ἅπαντα,	

¹ περὶ	bovenmate
² φέρτατός	sterkst, best
³ σήμερον	vandaag
⁴ διακρίνω	scheiden
⁵ ἕτεροι	een van de twee partijen
⁶ εὐφραίνω	vrolijk stemmen
⁷ ἀγὼν θεῖος	vergaderplaats van de goden
⁸ περικλυτός	zeer heerlijk
⁹ ἤμην	voorwaar
¹⁰ μάρναμαι	strijden; <i>dualis 3^e verleden tijd</i>
¹¹ διατμήγομαι	uiteengaan
¹² ἀρθμέω	zich verzoenen
¹³ ἀργυρόηλος	met zilveren knoppen bezet
¹⁴ κολεόν τό	schede
¹⁵ τελαμῶν ὄ	bandelier, draagriem
¹⁶ ζωστήρ ὄ	gordel
¹⁷ διακρίνομαι	uiteengaan
¹⁸ ἀρτεμής	ongedeerd
¹⁹ ἀάπτος	ongenaakbaar
²⁰ ὑπερμενής	zeer sterk
²¹ δέρω	villen
²² ἀμφιέπω	in de weer zijn met
²³ διαχέω	open leggen

μίστυλλον¹ τ' ἄρ' ἐπισταμένως πεῖραν² τ' ὀβελοῖσιν,
 ὄπτησάν³ τε περιφραδέως⁴, ἐρύσαντό⁵ τε πάντα.
 αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου τετύκοντό⁶ τε δαῖτα,
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδέυετο⁷ δαιτὸς⁸ ἕϊσης⁹. 320
 νῶτοισιν¹⁰ δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι¹¹ γέραιεν¹²
 ἦρωσ Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον¹³ ἔντο,
 τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν¹⁴ ἤρχετο μῆτιν¹⁵
 Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή· 325
 ὁ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 Ἄτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
 πολλοὶ γὰρ τεθναῖσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
 τῶν νῦν αἶμα κελαινόν¹⁶ ἐϋρροον ἀμφὶ Σκάμανδρον
 ἐσκέδασ'¹⁷ ὄξυς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἄϊδος δὲ κατῆλθον· 330
 τῷ σε χρή πόλεμον μὲν ἄμ' ἠοῖ¹⁸ παῦσαι Ἀχαιῶν,
 αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι¹⁹ κυκλήσομεν²⁰ ἐνθάδε νεκροὺς
 βουσί καὶ ἡμίονοισιν²¹. ἀτὰρ κατακήομεν²² αὐτοὺς
 τυτθόν²³ ἀπὸ πρὸ νεῶν, ὡς κ' ὄστεα παισὶν ἕκαστος
 οἴκαδ' ἄγη ὄτ' ἂν αὐτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν. 335
 τύμβον δ' ἀμφὶ πυρῆν²⁴ ἕνα χεύομεν²⁵ ἐξαγαγόντες²⁶
 ἄκριτον²⁷ ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν²⁸ ὦκα²⁹
 πύργους ὑψηλοὺς εἴλαρ¹ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.

¹ μιστύλλω	in stukken snijden
² πειράω	doorboren
³ ὀπτάω	braden
⁴ περιφραδέως	zeer kundig
⁵ ἐρύομαι	trekken
⁶ τεύχω, <i>aor.</i> τετύκοντό	maken
⁷ δεύομαι + <i>gen.</i>	tekort komen aan
⁸ δαίς ἢ	maaltijd
⁹ ἕϊσος	gelijk verdeeld
¹⁰ νῶτον τό	rug(stuk)
¹¹ διηνεκής	lang
¹² γεραίρω	vereren
¹³ ἔρος ὁ	verlangen
¹⁴ ὑφαίνω	weven
¹⁵ μῆτις ἢ	plan
¹⁶ κελαινός	donker
¹⁷ σκεδάννυμι	verspreiden
¹⁸ ἠώς ἢ	dageraad
¹⁹ ἀγείρω	verzamelen
²⁰ κυκλέω	rijden; <i>coni. aor. met korte themavocaal</i>
²¹ ἡμίονος ἢ	muil-dier
²² κατακαίω	verbranden; <i>coni. aor. met korte themavocaal</i>
²³ τυτθόν	een beetje
²⁴ πυρῆ ἢ	brandstapel
²⁵ <i>coni. aor. met korte themavocaal</i>	
²⁶ <i>obj.: de aarde voor de tombe</i>	
²⁷ ἄκριτος	ongescheiden
²⁸ δέμω	bouwen
²⁹ ὦκα	snel

ἐξ ἀκαλαρρείταιο ² βαθυρρόου ³ Ὠκεανοῖο οὐρανὸν εἰσανιών· οἱ δ' ἦντεον ⁴ ἀλλήλοισιν. ἔνθα διαγνῶναι χαλεπῶς ⁵ ἦν ἄνδρα ἕκαστον· ἀλλ' ὕδατι νίζοντες ⁶ ἄπο ⁷ βρότον ⁸ αἱματόεντα ⁹	425
δάκρυα θερμὰ χέοντες ἀμαξάων ¹⁰ ἐπάειραν ¹¹ . οὐδ' εἶα ¹² κλαίειν Πρίαμος μέγας· οἱ δὲ σιωπῇ νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπινήνεον ¹³ ἀχνύμενοι κῆρ, ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν προτὶ Ἴλιον ἱρήν. ὥς δ' αὐτως ἐτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ νεκροὺς πυρκαϊῆς ¹⁴ ἐπινήνεον ἀχνύμενοι κῆρ, ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ¹⁵ ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας. ἦμος ¹⁶ δ' οὐτ' ἄρ' ἔω ἡώς, ἔτι δ' ἀμφιλύκη ¹⁷ νύξ, τῆμος ¹⁸ ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κριτὸς ¹⁹ ἔγρετο ²⁰ λαὸς Ἀχαιῶν, τύμβον δ' ἀμφ' αὐτὴν ἕνα ποιεὸν ἐξαγαγόντες ἄκριτον ἐκ πεδίου, ποτὶ δ' αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν πύργους θ' ὑψηλοὺς, εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν. ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὖ ἀραρυίας, ὄφρα δι' αὐτῶν ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη· ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ὄρουξαν εὐρεῖαν μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας ²¹ κατέπηξαν ²² · ὥς οἱ μὲν πονέοντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοί· οἱ δὲ θεοὶ παρ Ζηνὶ καθήμενοι ἀστεροπητῆ ²³ θηεῦντο ²⁴ μέγα ἔργον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων ²⁵ · Ἴδ' ἔπειτα Ζεὺς πατήρ, ἦ ῥά τίς ἐστι βροτῶν ἐπ' ²⁶ ἀπείρονα γαῖαν	430 435 440 445

¹ νέον	nog maar net
² ἀκαλαρρείτης	kalm stromend
³ βαθύρροος	diep stromend
⁴ ἀντάω	ontmoeten
⁵ χαλεπῶς	met moeite
⁶ νίζω	wassen
⁷ <i>tmesis</i>	
⁸ βρότος	geronnen bloed
⁹ αἱματόεις	bebloed
¹⁰ ἄμαξα ἢ	wagen
¹¹ ἐπαείρω + <i>gen.</i>	tillen op
¹² ἐάω	laten, toestaan
¹³ ἐπινήέω + <i>gen.</i>	leggen op
¹⁴ πυρκαϊή ἢ	vuurstapel
¹⁵ πρήθω	in brand steken
¹⁶ ἦμος	toen, <i>voegwoord</i>
¹⁷ ἀμφιλύκη νύξ	ochtendschemering
¹⁸ τῆμος	toen, op dat moment
¹⁹ κριτὸς	uitgelezen
²⁰ ἐγείρομαι, <i>aor.</i> ἔγρετο	wakker worden
²¹ σκόλοψ ὀ	paal
²² καταπήγνυμι	vaststeken
²³ ἀστεροπητής ὀ	bliksemslingeraar
²⁴ θεάομαι/θήεομαι	bewonderen
²⁵ ἐνοσίχθων	aardschokker
²⁶ ἐπί + <i>acc.</i>	verspreid over

ὅς τις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει ¹ ; οὐχ ὀράας ² ὅτι δ' αὖτε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ τεῖχος ἐτειχίσσαντο νεῶν ὕπερ ³ , ἀμφὶ δὲ τάφρον ἦλασαν ⁴ , οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ⁵ ἑκατόμβας;	450
τοῦ δ' ἦτοι κλέος ⁶ ἔσται ὅσον τ' ἐπικίδναται ⁷ ἠώς· τοῦ δ' ἐπιλήσονται ⁸ τὸ ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων ἦρω Λαομέδοντι πολίσσαμεν ⁹ ἀθλήσαντε ¹⁰ . τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας ¹¹ προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς· ᾧ πόποι ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές ¹² , οἷον ἔειπες. ἄλλός κέν τις τοῦτο θεῶν δεῖσειε νόημα ¹³ , ὅς σέο πολλὸν ἀφαιρότερος ¹⁴ χεῖράς τε μένος τε· σὸν δ' ἦτοι κλέος ἔσται ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς. ἄγρει ¹⁵ μὰν ¹⁶ ὅτ' ἂν αὖτε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν	455
τεῖχος ἀναρρήξας ¹⁷ τὸ μὲν εἰς ἄλλα πᾶν καταχεῦται ¹⁸ , αὐτίς δ' ἠϊόνα ¹⁹ μεγάλην ψαμάθοισι ²⁰ καλύψαι, ὥς κέν τοι μέγα τεῖχος ἀμαλδύνηται ²¹ Ἀχαιῶν. ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, δύσετο ²² δ' ἠέλιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν, βουφόνεον ²³ δὲ κατὰ κλισίας καὶ δόρπον ἔλοντο. νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέσταν ²⁴ οἶνον ἄγουσαι πολλάι, τὰς προέηκεν Ἴησονίδης Εὐνης, τόν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ὑπ' Ἴησони ποιμένι λαῶν. χωρίς ²⁵ δ' Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάω δῶκεν Ἴησονίδης ἀγέμεν μέθυ ¹ χίλια μέτρα ² .	460
	465
	470

¹ ἐνίσσω	meedelen; om na mededeling goedkeuring van de goden te krijgen
² <i>metrische rekking</i>	
³ <i>in postpositie</i>	
⁴ ἐλαύνω	aanleggen
⁵ κλειτός	heerlijk
⁶ κλέος τό	gerucht, tijding
⁷ ἐπικίδναμαι	zich verspreiden
⁸ ἐπιλήθομαι + <i>gen.</i>	vergeten
⁹ πολίζω	bouwen, volgens de overlevering heeft Poseidon de muur gebouwd en Apollo het vee <i>gehoed</i> .
¹⁰ ἀθλέω	zich aftobben
¹¹ ὀχθέω	wrevelig zijn
¹² εὐρυσθενής	wiens kracht zich ver laat voelen
¹³ νόημα τό	gedachte
¹⁴ ἀφαιρός	zwak
¹⁵ ἄγρει	kom op
¹⁶ = μὴν	
¹⁷ ἀναρρήγνυμι	openbreken
¹⁸ καταχέω	neerstorten (<i>tr.</i>)
¹⁹ ἠϊών ἡ	kust
²⁰ ψάμαθος ἡ	zand
²¹ ἀμαλδύνω	slopen
²² <i>sor. mixtus</i>	
²³ βουφονέω	runderen slachten
²⁴ παρίσταμαι	aankomen
²⁵ χωρίς	apart

ἔνθεν οἰνίζοντο³ κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
 ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἶθωνι⁴ σιδήρῳ,
 ἄλλοι δὲ ῥινοῖς⁵, ἄλλοι δ' αὐτῆσι βόεσσιν,
 ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσι· τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν⁶. 475
 παννύχιοι μὲν ἔπειτα κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
 δαίνυντο, Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἠδ' ἐπίκουροι·
 παννύχιος δὲ σφιν κακὰ μήδετο μητίετα Ζεὺς
 σμερδαλέα⁷ κτυπέων⁸· τοὺς δὲ χλωρὸν⁹ δέος¹⁰ ἦρει·
 οἶνον δ' ἐκ δεπάων¹¹ χαμάδις¹² χέον, οὐδέ τις ἔτλη 480
 πρὶν πιέειν πρὶν λειψαί¹³ ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
 κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

¹ μέθυ τό	mede, wijn
² μέτρον	(onbepaalde inhouds)maat
³ οἰνίζομαι + <i>dat. pretii</i>	wijn kopen met
⁴ αἶθων	vonkelend
⁵ ῥινός	huid
⁶ θάλυς	weelderig, rijkelijk
⁷ σμερδαλέα <i>adv.</i>	vreselijk
⁸ κτυπέω	donderen
⁹ χλωρός	bleek
¹⁰ δέος τό	vrees
¹¹ δέπας τό	beker
¹² χαμάδις	op de grond
¹³ λείβω	plengen